

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

25 april 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Vraag om uitleg van mevrouw Isabel Vertriest tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, en tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over fytogenetische hulpbronnen

Interpellatie van de heer Jan Loones tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 25 april 2002

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Karim Van Overmeire

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 9.50 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Isabel Vertriest tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, en tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over fyto-genetische hulpbronnen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vertriest tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, en tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over fyto-genetische hulpbronnen.

Minister Dua zal tevens namens minister Van Grembergen antwoorden.

Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, na jaren onderhandelen werd binnen de Wereldvoedselorganisatie in november 2001 een akkoord bereikt over de herziening van het internationaal verdrag aangaande fyto-genetische hulpbronnen voor de voeding en de landbouw. Fyto-genetische hulpbronnen zijn fytoplantaardige, genetische hulpbronnen en liggen aan de basis van de voedsel- en landbouwproductie. Het internationaal verdrag treedt in werking als het door 40 landen wordt geratificeerd. Op dat moment wordt het ook wettelijk afdwingbaar.

Naast een bescherming van de voedings- en voeder-gewassen, die essentieel zijn voor de voedselzekerheid, vergemakkelijkt het systeem de toeganke-lijkheid tot materiaal uit genenbanken, landbouw-

velden of planten in het wild. Tevens erkent het verdrag de fundamentele rol die de landbouwbe-werking speelt in het behoud, verbetering en ver-spreiding van de fyto-genetische hulpbronnen.

Dit verdrag is belangrijk omdat de fyto-genetische hulpbronnen voor voeding en landbouw de biolo-gische basis leveren voor de voedselzekerheid van de wereldbevolking. Ze vormen immers het basis-materiaal voor onderzoek naar verbetering van zaden. Dat is zowel voor de landbouwer als voor de voedselzekerheid van de totale bevolking van belang.

Momenteel staan 8 gewassen in voor ongeveer 75 percent van het voedsel in de wereld. 20 gewassen zorgen voor ongeveer 80 percent van de wereld-wijd benodigde hoeveelheid calorieën. Honderd jaar geleden was de genetische uniformiteit veel kleiner. Er was een veel groter gamma aan gewas-sen dan nu. Deze genetische uniformiteit verhoogt het risico van aanvallen waar planten aan onderhe-vig kunnen zijn. Hoe homogener het veld en hoe homogener de voedselproductie, hoe gemakkelij-ker een ziekte kan overgaan in een plaag.

De verscheidenheid van de plantaardige, geneti-sche hulpbronnen voor de landbouw en de voeding neemt snel af. Dat is ook de reden waarom de We-reldvoedselorganisatie dit verdrag heeft afgesloten. In de ontwikkelingslanden zitten de meeste reser-ves qua voedselgewassen in een natuurlijke omge-ving. In de ontwikkelde landen bestaan voorname-lijk collecties buiten de natuurlijke omgeving. In Leuven is er bijvoorbeeld een zeer grote collectie van bananen-soorten. De genenbank van de aard-appel zit daarentegen vooral in het Andesgebergte.

In de landbouw werd eeuwenlang werk gemaakt van de veredeling van gewassen. Om een antwoord te kunnen blijven bieden op toekomstige uitdagin-gen, zal er zowel in het Noorden als in het Zuiden op toegezien moeten worden dat een zo gevarieerd

Vertriest

mogelijke genenbank bestaat en dat er wordt geselecteerd. Dit betekent dat de hoeveelheid genen behouden moet blijven. Daarnaast moet de toegang daartoe worden verzekerd.

Gezien de internationale ontwikkelingen zijn er wat dat betreft problemen. Ik verwijs hierbij naar de patentregeling inzake het borstkankeronderzoek. Hetzelfde gebeurt nu ook met de voedingsgewassen. Eender welk bedrijf kan een patent nemen op een gewas. Dit speelt in het nadeel van de landbouwers. Ze moeten geld betalen om bepaalde zaden te kunnen zaaien. Zo werden een aantal boeren in de Verenigde Staten veroordeeld omdat bepaalde genen waarop Monsanto een patent had genomen, in hun velden terechtkwamen.

Dat is ook de reden waarom dit verdrag van belang is. Naast het behoud van de genenbank wil het ook de rechten van de boeren beschermen. Men wil de boeren erkenning geven voor de eeuwenlang opgebouwde knowhow en het zorgen voor de selectie. We kunnen nu immers gebruik maken van de gewassen die zij hebben ontwikkeld. Ze hebben niet alleen oog voor de productiviteit, maar ook voor de ziektebestendigheid.

Door dit verdrag wordt de bijdrage van de boeren uit alle streken van de wereld erkend. Dat is niet onbelangrijk. Twee jaar geleden was er een proces over de Neemboom, die oorspronkelijk in Indië groeide en insectenwerende eigenschappen heeft. De Indiase boer maakt er al eeuwenlang gebruik van. Een internationaal bedrijf had er een patent op genomen, waardoor ook de Indiase boeren moesten betalen voor iets dat zij hadden ontdekt. Uiteindelijk werden de Indiase boeren in het gelijk gesteld.

Indien dit verdrag niet wordt uitgevoerd, kunnen er ook bij ons problemen ontstaan. Zo is er de in Vlaanderen groeiende appelsoort Trezeke Meyer die zeer makkelijk te kweken is. De Amerikaanse patentregeling is liberaler dan de onze. Indien een of ander bedrijf op de appelsoort een patent neemt, dan zouden alle boeren en tuinders die deze soort kweken, moeten betalen.

Mevrouw de minister, we moeten dit verdrag ondertekenen. Dit is belangrijk voor de bescherming van de boeren en van de rechten van de traditionele kennis. Het verdrag zorgt voor een billijke deelname aan de verdeling van de voordelen. Trezeke Meyer is bijvoorbeeld bij ons een traditionele ap-

pelsoort. De boeren moeten recht hebben op de voordelen en de eventuele winst.

Mevrouw de minister, heeft de Vlaamse regering haar goedkeuring aan dit internationaal verdrag gegeven ? Indien niet, zal dit dan alsnog gebeuren ? Indien dit wel het geval is, welk gevolg zal ze er dan aan geven ? Er is immers ook een actieplan in opgenomen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw Vertriest heeft duidelijk gemaakt wat het belang is van dit verdrag. Vanuit internationaal oogpunt is het enorm belangrijk een aantal regels vast te leggen om de genetische diversiteit te behouden. Tot voor kort lag niemand hiervan wakker. Basisgroepen verdedigen nu de rechten van de boeren.

De situatie hier is helemaal anders dan die in het Zuiden. Waar er ginds nog veel authentieke rassen aanwezig zijn, moeten wij veel inspanningen leveren om de overblijvende oorspronkelijke rassen in stand te houden. Er is inderdaad het probleem van de commercialisatie en het patentrecht. Dat is een totaal ander debat. Het is belangrijk dat de regeringen in het Westen zeer duidelijke standpunten innemen en dat ze ervoor zorgen dat de belangen van de lokale landbouwers aan bod komen.

We moeten zo snel mogelijk het verdrag inzake fyto-genetische hulpbronnen goedkeuren. De administratie volgt het dossier zeer nauw op. In de loop van vorige week heb ik een gunstig advies ontvangen van de inspectie van Financiën. Het dossier ligt momenteel bij de administratie Buitenlands Beleid. Daarna zal het verdrag behandeld worden door de regering. Het dossier zit in een eindfase. Het zal in elk geval voor het zomerreces worden goedgekeurd, vermoedelijk in de loop van de maand mei.

Momenteel heeft de administratie Land- en Tuinbouw een actieplan betreffende de 'diversificatie in de landbouw' uitgewerkt. Het behoud van de genetische diversiteit vormt hiervan een belangrijk deelaspect. We doen nu al een en ander. Voorlopig is dit beperkt tot het behoud van oude dierenrassen. Tijdens de vorige legislatuur gaven we voor het behoud van één soort dierenras – het Brabants trekpaard – een premie. In het kader van de plattelandsontwikkeling wordt nu enkel steun gegeven aan het behoud van rassen die op Europees vlak erkend worden als bedreigde soorten. Het Bra-

Dua

bants trekpaard hoort daar niet bij. We betoelagen het dan ook niet meer.

We hebben wel een aantal beheersovereenkomsten voor een aantal rassen die op de Europese lijst voorkomen. Het roodras West-Vlaamse runderen is het enige runderras dat nog in de lijst is opgenomen. Ook een hele reeks schapen- en geitenrassen kunnen op die manier worden ondersteund. We onderzoeken nu wat we voor een aantal planten kunnen doen. Dat is niet evident.

Het actieplan 'diversificatie in de landbouw' is administratief klaar. Nu volgt de politieke discussie. In de loop van de maand mei zal er een definitieve versie van het actieplan zijn. Ik zal het overmaken aan de leden van de commissie voor Landbouw zodat ze er bemerkingen op kunnen maken. In de begroting van 2003 zullen middelen worden uitgetrokken om het plan uit te voeren.

In Vlaanderen zijn er organisaties actief die zich richten op het behoud van genetische diversiteit door bijvoorbeeld het aanleggen van collecties en genenbanken. Zo is er bijvoorbeeld de Nationale Boomgaardenstichting, die uitstekend werk levert. Het departement Plantengenetica en -veredeling van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek houdt zich met de wetenschappelijke kant van de zaak bezig. Er gebeurt dus wel degelijk een en ander. Het is de bedoeling dat we onderzoeken of de overheid specifiek vanuit het oogpunt van de genetische diversiteit dit soort organisaties – en ik heb het dan niet over de overheidsinstelling CLO – kan ondersteunen zodat hun slagkracht verhoogt.

Het verdrag zelf zal worden goedgekeurd door de Vlaamse regering op voorstel van minister Van Grembergen. De zaak zit in een eindfase.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verdrag werd pas in november afgesloten. Het verheugt me dat de Vlaamse regering het snel wil overnemen.

Met de eigen plannen richten we ons meer op de dierenrassen dan op de plantaardige gewassen. Dit verdrag richt zich juist op de planten. Er zijn inderdaad een aantal organisaties, zoals de Nationale Boomgaardenstichting, die zich hiermee bezighouden. Op genetisch vlak zit het wel goed. Wat de groenten betreft, is er nog heel wat werk aan de winkel. Heel wat groenten verdwijnen uit het pak-

ket. Hetzelfde geldt voor aardappel- en graansoorten.

Minister Vera Dua : Op de groenteteelt kan de overheid nog vrij gemakkelijk inwerken. We zullen nagaan of we het premiestelsel dat we nu toepassen voor de schapen- en geitenrassen kunnen gebruiken voor de groentesector. Ik denk hierbij aan het ondersteunen van een bepaalde landbouw die gewassen teelt die nu niet meer in de supermarkten verkrijgbaar zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.06 uur.*

– *De interpellatie wordt gehouden om 11.06 uur.*

Interpellatie van de heer Jan Loones tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Loones tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we stellen heel wat hoop in de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheden. De parlementaire vereniging Vlaanderen-Zuid-Afrika heeft tijdens de paasvakantie Zuid-Afrika bezocht. Een aantal collega's van het Vlaams Parlement zijn op dit privé-initiatief ingegaan. We hebben er kunnen kennis maken met één project in het bijzonder. Daaraan gekoppeld was er een vrij uitvoerige uiteenzetting op de Belgische ambassade. De indruk die we daar kregen, was dat Vlaanderen er een plaats krijgt, voornamelijk via de vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap, de heer Wantens. We leveren daar goed werk.

De Vlaamse parlementsleden, en zeker de leden van mijn groep, moeten er niet van worden overtuigd dat we volop werk willen maken van de eigen bevoegdheden inzake de ontwikkelingssamenwer-

Loones

king. Het gaat hierbij niet om bevoegdheidsfetisjisme maar om een fundamentele werking.

Mijnheer de minister, toch zijn we ongerust. We begrijpen dat de mensen uit de praktijk signalen uitzenden. Het aanbrengen van veranderingen stuit steeds op weerstand. In november hebben de NGO's een paginagrote advertentie geplaatst. De overheid heeft daarop goed geantwoord. We maken ons echter meer zorgen over de politieke houding. Zo is er bijvoorbeeld het rapport van de Senaat waarin de partijen hun standpunten naar voren hebben gebracht. Dit kwam uit nadat ik mijn interpellatie had ingediend.

Ik stel deze interpellatie naar aanleiding van een artikel in De Morgen over een rapport van professor Develtere. Nadien volgde het senaatsverslag waarin een politiek signaal werd gegeven. In het artikel wordt kritiek geleverd op de efficiëntie. Zolang die kritiek van de federale regering of van minister Boutmans komt, verbaast dit ons niet. We wisten van meet af aan dat de federalisering een politiek betwist dossier was. Als er ook tegenwind komt vanuit wetenschappelijke studies, dan moeten we daaraan wel de gepaste aandacht schenken.

In De Morgen verscheen op 20 maart 2002 een artikel onder de titel: 'Vlaamse hulp wellicht slechter dan Belgische'. Het gaat in op de resultaten van het onderzoek van professor Develtere van het Hoger Instituut voor de Arbeid. Hij onderzocht het effect van de regionalisering op ontwikkelingshulp op basis van ervaringen in Spanje, Italië, Duitsland, Canada, Frankrijk, Oostenrijk én België. Hierbij moet worden vermeld dat het belang van de regionale overheden sterk uiteen loopt. In Italië gaat het slechts om 0,13 percent. In Spanje daarentegen om 15 percent.

In het rapport staat dat de deelstaten zelden bereid zijn om iets te leren uit de ervaringen die de nationale overheden hebben opgedaan inzake de ontwikkelingssamenwerking. De regionale overheden zouden verkiezen steeds opnieuw het warm water uit te vinden en dus ook steeds opnieuw dezelfde fouten te maken. De kritiek gaat nog verder. 'De hulp blijft gebonden en wordt niet geëvalueerd. De armste landen zijn geen prioriteit'. Professor Develtere stelt bovendien dat de meeste deelstaten geen beleidsvisie hebben of niet of nauwelijks rekening houden met nationale of internationale afspraken. Hij schrijft dat de meeste deelstaten slecht zijn uitgerust om kwaliteitsvolle hulp te leveren, onder meer omdat ze te weinig personeel hebben.

Hij verwijst bijvoorbeeld naar de bestaande Vlaamse hulp. Zo zouden ambtenaren de samenwerkingsprojecten na hun uren moeten behandelen. Hij besluit dat 'regionale ontwikkelingssamenwerking enkel iets waardevols kan toevoegen als ze zich inpast in de bestaande internationale afspraken, een nationale coördinatie van de prioriteiten aanvaardt en de eigen werking evalueert.'

Mijnheer de minister, een eerste reeks vragen gaat dan ook over het rapport zelf en in het bijzonder over de mate van betrokkenheid bij het rapport. De beoordeling is zeer kras. Klopt het dat België en de deelstaten bij het onderzoek van professor Develtere werden betrokken? We hebben toch enige kennis inzake ontwikkelingssamenwerking en samenwerkingsontwikkeling. Als ik kijk naar de studiedagen en de wijze waarop de VVOB en de departementen werken, dan klopt de studie niet met de werkelijkheid.

Wat is het belang van de Vlaamse overheid in de nationale ontwikkelingssamenwerking? Bestaan daar numerieke gegevens over? In Italië gaat het om 0,13 percent en in Spanje om 15 percent. Wat is de situatie bij ons? We kennen de cijfers die u hebt gegeven naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen. Zijn er al preciezere gegevens? Wat vindt u in het algemeen over dit onderzoek? Wat is uw antwoord op de pijnpunten die in nogal krasse bewoordingen naar voor werden gebracht? Zo hielden men het feit dat de deelstaten steeds opnieuw het warm water wilden uitvinden, en ook het gebrek aan overleg en beleidsvisie. Hoe reageert u op de kritiek dat we slecht zouden zijn uitgerust en dat de ambtenaren dossiers na hun uren moeten behandelen? Kunt u bevestigen dat de Vlaamse regering de wil heeft om door te gaan met de realisatie van wat werd overeengekomen in het slotakkoord van Lambermont?

Mijnheer de minister, we moeten hoe dan ook een antwoord geven op het wetenschappelijk rapport. Dat is misschien al gebeurd door u of door de Vlaamse regering. Het is me dan ontgaan. Het zou ook kunnen dat het aan de kant wordt geschoven. We wachten met belangstelling op uw repliek. Ik hecht echter nog meer belang aan het antwoord van de Vlaamse regering en uzelf op de politieke stellingnames zoals die door de Senaatscommissie Buitenlandse Betrekkingen inzake de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking naar voren werd geschoven.

U hebt ook gezeteld in de Senaat, u weet dus hoe men daar te werk gaat. Er waren hoorzittingen, er werd overleg gepleegd en er werd zelfs speciaal

Loones

een weekend aan gewijd. Ik neem er ook akte van dat er in een bepaalde pers bemerkingen over worden gemaakt. Er werden echter ook politieke opinies geuit over de defederalisering. Het komt erop neer dat enkel de PS nog onverdeeld achter de volledige uitvoering van de bijzondere wet van 3 augustus 2001 staat. De VLD opteert voor een soort middenweg. Vertegenwoordigers van de PRL, sp.a, Ecolo, Agalev, CD&V en PSC verklaren zich voorstander van de organisatie van parallelle bevoegdheden. Spirit bleef, volgens de persberichten, voorstander van de volledige defederalisering, maar wenst echter niet tegen windmolens te vechten. De partij neemt blijkbaar vrede met een tussenoplossing indien de eerste optie niet haalbaar blijkt.

Mijnheer de minister, de Vlaamse regering mag daar niet aan toegeven. Ik merk in elk geval dat de politieke boodschap werd gegeven ter gelegenheid van een congres in Gent over buitenlandse politiek in België. Minister Van Grembergen was daar vertegenwoordigd door zijn kabinetschef. Op die bijeenkomst werd duidelijk gesteld dat de regionale samenwerkingsontwikkeling en investering nu al veel ruimer is dan wat gebeurt op een aantal vergelijkbare niveaus. De boodschap was dat als men de parallelle bevoegdheden behoudt, men alles bij het oude laat. Dit kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Dit soort bevoegdheden bestaan nu reeds. Het kan niet dat er geen bijkomende middelen zouden kunnen worden overgeheveld vanuit het federale niveau, zoals de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking stelt. We moeten een zeer nauwkeurige strategie opstellen.

De werkgroepen zijn volop bezig. We hebben geen informatie over de werking omdat de N-VA er niet in vertegenwoordigd is. Ook daar meen ik dat er een strategie moet worden opgebouwd waarbij de maximale invulling – en voor ons is dat de volledige overdracht van de materie – wordt verdedigd.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben het niet eens met de stelling van de heer Loones. Hij zegt dat met de defederalisering de werking ten gronde mogelijk zal worden. Indien hij daarmee bedoelt dat wat we nu doen kwalitatief niet goed zou zijn, dan klopt dat niet. Wat we doen, moeten we goed doen. Dat moet de eerste zorg zijn. Dat is ook het beste uithangbord om te bewijzen dat onze werking efficiënt is en dat we de evaluatie niet uit de weg gaan.

We mogen wat wetenschappers, de ontwikkelingssector en de Senaat naar voren brengen niet gewoon naast ons neerleggen. We weten allemaal dat die conclusies niet definitief zijn. Ze staan wel in een verslag, maar zijn nog niet aanvaard. Mijnheer Loones, ik ben het er niet mee eens dat de sector behoudsgezind is en dat hij dan ook tegen elke verandering is. We moeten kijken naar de argumentatie en ze op haar inhoud beoordelen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het verheugt me dat deze vragen wordt gesteld. Ik zeg dat heus niet over alle interpellaties. U biedt me de mogelijkheid de puntjes op de i te zetten.

Mijnheer Ramon, ik ga er inderdaad van uit dat we moeten bewijzen dat wat we doen en de wijze waarop dit gebeurt, kwalitatief goed is. In eerste instantie moet dit zijn gebaseerd op een visie ten voordele van een partnerschap met het Zuiden. Vanuit die filosofie moet de zaak worden opgebouwd. In die zin is het belangrijk dat we in deze commissie een antwoord geven op de kritiek die met name werd geformuleerd op 20 maart 2002 in De Morgen. Ik zal het wetenschappelijk rapport aan de commissieleden overmaken. Dat beslaat een twintigtal pagina's.

Ik begrijp zeer goed dat er ongerustheid bestaat bij de commissieleden die het artikel hebben gelezen. Ook mijn reactie was dat dit totaal onaanvaardbaar was. Indien de feiten klopten, was het nog eens zo grof. Als dat zo was, dan zouden we het beleid grondig moeten bijsturen. Ik heb het artikel kritisch gelezen. En ik kan het in geen geval beschouwen als een bespreking van het beleid. In het artikel wordt misschien wel een stellingname geformuleerd, maar het is niet wetenschappelijk onderbouwd. Ik daag iedereen uit om het tegendeel te bewijzen.

Als Vlaanderen in het verleden stappen heeft gezet in de richting van een groter zelfbestuur, dan was dit steeds vanuit de overtuiging dat we, steunend op het subsidiariteitsbeginsel, bepaalde bevoegdheden beter zelf kunnen uitoefenen. Dit is in dit geval ook niet enkel in ons voordeel, maar ook in dat van de partners, namelijk het samen ontwikkelen van samenwerking.

Het artikel in De Morgen laat uitschijnen dat er wetenschappelijk onderzoek bestaat dat zwart op wit aantoonde dat dit inzake ontwikkelings samenwerking onmogelijk zou zijn. Er wordt met name

Anciaux

verwezen naar de studie van professor Develtere van het HIVA. Alvorens op de concrete vragen in te gaan, wens ik te stellen dat de lezing van het bewuste onderzoek door de betrokken journalist vrij eenzijdig is, en dat zijn kritiek op de huidige Vlaamse inspanningen niet terecht is. Er wordt bijvoorbeeld gesteld dat Vlaanderen niet met de armste landen samenwerkt door te verwijzen naar Chili. Ik hoef er u niet op te wijzen dat ik sinds mijn aantreden de samenwerking met Chili op een laag pitje heb gezet. Vorig jaar nam de Vlaamse regering bovendien, op voorstel van mezelf en minister Van Grembergen, de formele beslissing om niet langer met Chili samen te werken op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Dit als voorbeeld geven, is dus niet correct.

We hebben in deze commissie reeds een aantal keren de discussie gevoerd. Over de partijgrenzen van meerderheid en oppositie heen was er een grote consensus dat het opbouwen van de ontwikkelingssamenwerking van Vlaanderen vanuit Zuid-Afrika een juiste keuze was. Ook al richten we ons op een land dat misschien niet het armste in de wereld is, we spitsen het beleid wel degelijk toe op de armste gebieden. Ik wens bovendien dit jaar de samenwerking op te starten met Mozambique en Marokko. In Zuid-Afrika zijn we wel degelijk actief in de, op menselijk vlak, meest kwetsbare gebieden. Het gaat om die gebieden waar decennia lang nooit een frank werd geïnvesteerd door een overigens niet zo arm regime.

Bij de geselecteerde landen Spanje, Oostenrijk, Duitsland, België, Frankrijk, Canada en Italië werd nagegaan in welke mate de gedecentraliseerde of geregionaliseerde bestuursvorm ook vorm kreeg in het beleidsdomein ontwikkelingssamenwerking. Ook België en Vlaanderen behoorden dus tot de onderzoeksopdracht. Ik kan niet spreken voor de federale overheid. Ik kan u wel zeggen dat noch de Vlaamse administratie noch mijn kabinet voor het onderzoek van professor Develtere gecontacteerd werden. Ik vermoed dat de informatie in de studie werd gehaald uit allerlei beleidsdocumenten zoals de beleidsbrieven, de begroting, de besprekingen in de commissie van het Vlaams Parlement, enzovoort. De opdrachtgever van de studie was 11.11.11.

Ten derde, wat is precies het belang van de Vlaamse overheid in het geheel van de nationale ontwikkelingssamenwerking? Over hoeveel percent van het BBP en van het BRP gaat het in de begroting

2002? Aan welke cijfers mogen we ons in 2004, na de defederalisering, verwachten?

Mijns inziens is het momenteel zeer moeilijk of zelfs onmogelijk om het aandeel van de Vlaamse 'gemeenschap' in de totale Belgische inspanning op het vlak van de internationale solidariteit aan de hand van cijfers en percentages in begrotingstabellen te meten. De inspanningen die rechtstreeks door de 'deelstaat Vlaanderen' worden geleverd, zijn immers slechts een facet van de inspanningen die door de 'Vlaamse bevolking' worden geleverd.

In het nog vrij recente Lambermontakkoord werd voor het eerst gewag gemaakt van de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Ondanks de grondwettelijke onderbouw konden de gemeenschappen en de gewesten voordien slechts op een zijdelingse manier aan ontwikkelingssamenwerking doen. Deze inspanningen werden bovendien politiek niet naar waarde geschat.

In het kader van de parallelle bevoegdheden zijn een aantal projecten hier nauw mee verbonden. Vlaanderen is bevoegd voor het internationale luik van alle Vlaamse bevoegdheden. Enkele zeer specifieke gewestelijke en gemeenschapsmateries binnen de ontwikkelingssamenwerking worden evenwel door de federale ontwikkelingssamenwerking geregeld. Ik zou in dit verband ook naar de budgetten voor interuniversitaire samenwerking, naar studiebeurzen en naar indirecte samenwerkingsactoren kunnen verwijzen. Deze initiatieven zijn vaak al volgens de gehanteerde taal ingedeeld.

Bij het berekenen van deze percentages spelen de initiatieven met een grote lokale inbedding een belangrijke rol. Op dit vlak is het algemeen bekend dat Vlaanderen in de Belgische context een voortrekkersrol vervult.

Ik wil hier ook even ingaan op de ODA-cijfers voor 2000. De cijfers voor 2001 zijn helaas nog niet bekend. ODA staat voor 'Official Development Assistance'. Dit is de internationale OESO-norm en -maatstaf voor de DAC-landen. Uit deze cijfers blijkt dat alle Belgische overheden samen in 2000 meer dan 35 miljard frank aan ontwikkelingssamenwerking hebben besteed. Een gedeelte van dit totaalbedrag, namelijk 24 miljard frank, betreft uitgaven die vanuit de DGIS zijn gebeurd. De gemeenschappen, de gewesten, de provincies en de gemeenten hebben in 2000 ongeveer 1,36 miljard frank gespendeerd. De rest van de ODA-uitgaven zijn onder meer door de ministeries van Financiën en van Buitenlandse Zaken en door de Nationale Delcreditedienst gedaan.

Anciaux

Dit betekent dat de Belgische overheden in 2000 0,36 percent van het BNP aan de internationale solidariteit hebben besteed. De vaak geciteerde 0,7-percentnorm heeft betrekking op alle publieke uitgaven. Aangezien ontwikkelingssamenwerking altijd een federale aangelegenheid is geweest, is de rechtstreekse Vlaamse bijdrage uiteraard vrij klein.

Ik wil hier nogmaals benadrukken dat het hier om cijfers voor het jaar 2000 gaat. Sinds 2000 zijn het federale en het Vlaamse budget gestegen. Op het vlak van de Vlaamse samenwerkingsontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking verrichten we momenteel pionierswerk.

In de loop van de lopende legislatuur zijn de beleidskredieten met 300 percent en de betalingskredieten met 400 percent gestegen. Dit betekent dat ik vanuit mijn eigen budget over 600 miljoen frank beschik. Het is de bedoeling dat deze middelen rechtstreeks aan ontwikkelingssamenwerking worden besteed. Aangezien Vlaanderen ook met landen in het Oosten samenwerkt, beschouw ik evenwel niet alle aspecten van de internationale solidariteit als ontwikkelingssamenwerking.

De beleidskredieten zijn in de loop van deze legislatuur van 260 miljoen frank tot 600 miljoen frank gestegen. De betalingskredieten zijn van 200 miljoen frank tot 770 miljoen frank gestegen. In het licht van de 0,7-percentnorm blijft dit een bescheiden inspanning. Dit betekent evenwel niet dat ik die norm een verouderd streven vind. Ook in de toekomst moeten we ons op deze morele norm blijven richten.

De Vlaamse overheid heeft in 2001 ongeveer 11,5 miljoen euro voor samenwerkingsontwikkeling gebudgetteerd. Bij de begrotingsopmaak voor 2002 is het eigen beleidsbudget gevoelig opgetrokken, namelijk tot ongeveer 16,5 miljoen euro. Bovendien plannen verschillende ministers in 2002 ODA-uitgaven in het kader van de directe samenwerking met Zuid-Afrika. Ik schat dat het hier om ongeveer 5 miljoen euro aan horizontale budgetten gaat.

Het Lambermontakkoord bepaalt dat de aspecten van de ontwikkelingssamenwerking die betrekking hebben op gewest- en gemeenschapsmateries aan de deelstaten worden overgedragen. Afhankelijk van de resultaten van de discussie over de invulling van deze materies zullen de budgetten voor 2004 worden vastgelegd. Ik kan vandaag uiteraard nog niet zeggen wat de budgetten voor 2004 precies

zullen zijn. Ik zal hier op het einde van mijn antwoord nog even op terugkomen.

Ten derde, is de minister het eens met de resultaten van het onderzoek van professor Develtere ? We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen de berichtgeving in De Morgen en het onderzoek zelf. Het onderzoek viseert het beleid van de zogenaamde 'sub-national authorities', laat staan het beleid van de Vlaamse overheid, hoegenaamd niet.

Het krantenartikel maakt trouwens geen gewag van een van de belangrijkste conclusies van het rapport. De HIVA-studie wijst er namelijk op dat de decentralisatie van de ontwikkelingssamenwerking een antwoord van de DAC-landen op de uitdagingen voor de ontwikkelingssamenwerking in de eenentwintigste eeuw is. De decentralisatie wordt erkend als een noodzakelijke strategie om de ontwikkelingssamenwerking een nieuw elan en een groter draagvlak te geven.

Volgens het HIVA-rapport is een van de voornaamste argumenten voor een gedecentraliseerde aanpak het feit dat de OESO een grotere betrokkenheid van de bevolking bij de ontwikkelingssamenwerking naar voren schuift. Deze verschuiving staat lijnrecht tegenover het democratisch deficit van het gangbare beleid. Een gedecentraliseerd systeem biedt overheidsinstellingen ook de mogelijkheid om hun expertise en hun competenties met vergelijkbare instellingen in de partnerlanden uit te wisselen.

In het streven naar de 0,7-percentnorm kan een meer gedecentraliseerde en meer gelaagde strategie bovendien voor een verhoging van de middelen zorgen. Hoewel het zo kan lijken, heb ik die woorden niet gedictéerd. Dit is een stelling van de onderzoekers van het HIVA.

Naast de onmiskenbare voordelen van een grotere betrokkenheid en van een verbreding van het maatschappelijke draagvlak, vermeldt de studie tevens de noodzaak om bij het vastgestelde fenomeen van een groeiende decentralisatie tot een grotere coördinatie en een betere aansluiting bij de OESO-oriëntaties te komen.

Dit is de voornaamste reden waarom de studie stelt dat een decentralisatie op zich niet noodzakelijk een verbetering inhoudt. Om een verbetering in te houden, moet de decentralisatie aan een aantal voorwaarden voldoen. De coördinatie tussen de verschillende actoren en de ongebondenheid van de samenwerking zijn twee van de belangrijkste dergelijke voorwaarden.

Anciaux

Wat me in heel het bewuste krantenartikel het meest heeft geschokt, is de gratuite bewering dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking nog steeds gebonden hulp is. Ik zie er namelijk nauwellettend op toe dat onze eigen projecten geen gebonden hulp zijn. Het principe van de ongebondenheid moet bij een decentralisatie worden gewaarborgd. Op dit vlak stelt de studie terechte vragen.

Ik wil hier echter nog eens benadrukken dat de studie nergens stelt dat het Vlaamse beleid een gebonden of een door diplomatieke en economische overwegingen ingegeven beleid is. In De Morgen staat te lezen dat de Vlaamse, gedecentraliseerde ontwikkelingssamenwerking 'wellicht slechter' zal zijn. Deze conclusie is volledig voor de rekening van de betrokken journalist en is niet uit de HIVA-studie overgenomen.

Ten vierde, welke initiatieven zal de minister nemen om de in het rapport vermelde pijnpunten in de toekomst te vermijden? Het steeds opnieuw uitvinden van het warm water, het te weinig voeren van overleg en het ontbreken van een beleidsvisie zijn voorbeelden van dergelijke pijnpunten.

Ik wil de door het HIVA geuite bezorgdheden gerust bijtreden. Ik heb in het verleden al herhaaldelijk gesteld dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking kwalitatief hoogstaand moet zijn, volgens de OESO-normen moet verlopen, rekening moet houden met internationale afspraken en conventies, tot op zekere hoogte in overleg met de andere regeringen van dit land moet gebeuren, ongebonden moet zijn en de expertise en de autonomie van de indirecte actoren moet erkennen.

In het kader van de Belgische ontwikkelingssamenwerking wordt in dit verband vaak naar de zogenaamde 'verworvenheden van de federale wet op internationale samenwerking' verwezen. Naar aanleiding van de defederalisering heeft de Vlaamse regering een Vlaamse werkgroep in het leven geroepen. In die werkgroep is al overeengekomen dat deze federale wet moet worden gescreend. We moeten hieruit de elementen puren die het Vlaams beleid van nut kunnen zijn.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat het Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking op termijn decretaal moet worden ingebed. Dit Vlaamse decreet moet de basisvisie op internationale solidariteit omschrijven, de verschillende activiteiten verankeren en principiële basisopties vrijwaren. De

principes van de federale wet op de internationale samenwerking kunnen op dit vlak een inspiratiebron vormen. Ik ben ervan overtuigd dat deze commissie dit onderwerp in de toekomst nog meermaals zal bespreken.

Ten vijfde, wat vindt de minister van de aantijging dat zijn administratie slecht is uitgerust? Ik heb daarnet al verklaard dat pas zeer recent, in het Lambermontakkoord, gewag is gemaakt van de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. In het programma van mijn eigen partij – of partijen – heeft dit uiteraard altijd al gestaan.

Tot op heden hebben de gemeenschappen en de gewesten slechts zijdelings, volgens de principes van de parallelle bevoegdheidspakketten en het internationale luik van de eigen bevoegdheden, de kans gekregen om aan ontwikkelingssamenwerking te doen. Ik wil met andere woorden gerust toegeven dat de Vlaamse administratie niet op de ontwikkelingssamenwerking was voorbereid.

De betrokken ambtenaren zijn deze nieuwe uitdaging evenwel met een grote toewijding aangegaan. Eerstdaags wordt het personeelskader van mijn administratie met vijf medewerkers van niveau A uitgebreid. Er zijn trouwens al enkele uitbreidingen uitgevoerd. Ik heb hiervoor mijn budgetten aangesproken.

Bij de reorganisatie van de Vlaamse administratie in het kader van het project 'Beter Bestuurlijk Beleid' wordt wel degelijk rekening gehouden met het beleidsdomein 'samenwerkingsontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking'. Alhoewel ik in de wandelgangen soms andere data hoor circuleren, ga ik er nog steeds van uit dat die reorganisatie op 1 januari 2003 een feit zal zijn.

Er zal hard moeten worden gewerkt, ook in het parlement. Er is in de oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap voorzien. Ik begrijp ten dele de kritiek dat de administratie niet voldoende is uitgebouwd. Ik kan daar echter op antwoorden dat ze nu zeer versterkt is. 2002 is het jubileumjaar voor de VVOB. Ze werkt al 20 jaar in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Ze heeft toch wel enige knowhow opgebouwd. In die periode is er heel wat discussie geweest over concrete projecten. Ik verwijs daarbij naar de problemen met de zogenaamde 'witte olifanten'. De VVOB is daarbij nooit betrokken geweest. Er is steeds gezorgd voor de nodige kwaliteitscontrole, -beoordeling en voor het streven naar een kwaliteitslabel. Die knowhow zal ons in de toekomst zeker nog van pas komen.

Anciaux

De vertegenwoordiging op de EU-top van Barcelona en de VN-conferentie in Monterrey is gebonden aan de federale staatsstructuur en de gemaakte afspraken inzake de vertegenwoordiging bij de EU-raden en bij de internationale organisaties. Ik ben er voorstander van om deze afspraken, in het kader van de Lambermontakkoorden, opnieuw te bekijken. Ik wil dat er uitvoering wordt gegeven aan de principes die in de bijzondere wet zijn opgenomen.

Ik meen dat ik hiermee een duidelijk antwoord heb gegeven op de terechte vragen van de heer Loones. Ik beklemtoon nogmaals dat de studie waarnaar hij in zijn vraagstelling verwezen heeft nergens stelt dat een Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking, zoals dit bij de Lambermontakkoorden vooropgesteld werd, nefast zou zijn voor de kwaliteit van het geleverde werk, wel integendeel. Mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, kan deze overheveling juist een meerwaarde betekenen voor onze partners in het Zuiden. Ik engageer mij uitdrukkelijk om erop toe te zien dat Vlaanderen maximaal gebruik zal maken van de mogelijkheden die een defederalisering biedt, zonder in de vallen te trappen waarvoor het onderzoek van professor Develtere terecht waarschuwt.

Met de resultaten van dit onderzoek in de hand, wil ik ook een oproep doen aan diegenen die het Lambermontakkoord mee hebben goedgekeurd. Een oproep om – in het belang van onze partners in het Zuiden – dit onderdeel van het Lambermontakkoord loyaal uit te voeren. Ik heb geen zin in zandbakgesprekken over parallelle bevoegdheden. Ik betreur het dat bepaalde partijen andere boodschappen de wereld insturen naargelang het plenum of de toehoorders waarvoor wordt gesproken. Het wordt hoog tijd dat de Vlaamse meerderheidspartijen op alle beleidsniveaus dezelfde taal spreken en zich niet blijven verstoppen achter achterhaalde taboes. Het is in het belang van onze partners in het Zuiden dat de politieke spelletjes die momenteel worden gespeeld zo snel mogelijk ophouden.

Ik heb het inderdaad over de politieke stellingname vanuit de Senaat. Ik begrijp dat er binnen de partijen discussies worden gevoerd. Ik heb daar geen enkel probleem mee. Het wordt echter voor mij wel uiterst moeilijk om nog te weten wat nu het officiële standpunt is van de meerderheids- en oppositiepartijen. Ik maak hiervan geen partijpolitiek

spel. Ook binnen de Vlaamse meerderheid en oppositie is er onduidelijkheid.

Afhankelijk van het feit dat een mandataris in het federaal dan wel in het Vlaams Parlement zit, kunnen de standpunten wel eens veranderen. Ik heb de indruk dat dit komt omdat bepaalde vertegenwoordigers niet op de hoogte zijn van de mogelijkheden. Als er dan verkeerde signalen de wereld worden ingestuurd, dan worden de vooroordelen nog versterkt.

Ik blijf er persoonlijk van overtuigd dat de samenwerking in het belang moet zijn van de partners in het Zuiden. De principes die in de bijzondere wet zijn opgenomen, moeten nu worden uitgevoerd. Het is op dit moment niet nuttig het debat te voeren over eventueel andere mogelijkheden zoals die van de totale overheveling of van de parallelle bevoegdheden. De principes zijn zeer duidelijk in de wet opgenomen. Het gaat om de ontwikkelingssamenwerking die gekoppeld is aan bevoegdheden van gewesten en gemeenschappen. De administratie heeft al uitstekend voorbereidend werk geleverd. In de federale werkgroep wordt daarover nu verder gediscussieerd. De verrassende vaststelling is dat het overgrote deel van de ontwikkelingssamenwerking zou moeten worden overgeheveld.

Ik begrijp dat er een aantal afspraken moeten worden gemaakt over de kwaliteit, over de ongebonden hulp en over het feit dat de bevoegdheden niet door de gewesten en gemeenschappen mogen worden aangewend om een andere politiek te voeren die ingaat tegen de belangen van het Zuiden. Ik wil er echter niet zomaar van uitgaan dat de Franse Gemeenschap of het Vlaams Gewest sowieso onverantwoord met de middelen zouden omspringen. Ik ben het daar niet mee eens. Ik geloof in de dynamiek en de sensibilisering die daar tot stand kan komen. Op basis van argumenten moeten we de inhoud beoordelen.

Ik wilde eerst resultaten voorleggen aan de veldwerkers. Louter op basis van theoretische besprekingen is het immers moeilijk om te zeggen dat de rol van de NGO's in de toekomst heel anders zal zijn. In de visie van de Vlaamse samenwerkingsontwikkeling krijgen de NGO's een andere, bemiddelende, begeleidende rol. Binnen de Vlaamse meerderheid is daar geen discussie over. Alleen moet dit worden aangetoond in de praktijk. Dat zal enige tijd vragen. Ik ben geen vragende partij om hetzelfde te doen als de federale overheid. Het beleid moet een weerslag zijn van onze filosofie.

Anciaux

Ik ben enigszins bezorgd over de politieke ontwikkelingen die onder meer naar aanleiding van de stellingnames in de Senaat naar voren zijn gekomen. Die onduidelijkheid is geen goede zaak. We moeten uitvoeren wat in de bijzondere wet staat. De keuze voor de parallelle bevoegdheden maakt daar geen deel van uit. De visie ligt vast in de bijzondere wet. Ik zal er alles aan doen om die binnen de Vlaamse regering en in het Vlaams Parlement te doen aanvaarden. Ik wil in die geest uitvoering geven aan wat er in de bijzondere wet is opgenomen. Tegen 1 januari 2004 moeten er belangrijke delen worden overgeheveld. Dit is in het belang van de partners in het Zuiden.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord op de vragen over het rapport. Het stelt me gerust dat er in het artikel geen correcte weergave van werd gegeven. Ik neem met genoegen akte van de stellingname over de grond van het dossier. Ik veronderstel dat u dit doet in naam van de Vlaamse regering. We willen maximaal uitvoeren wat in de bijzondere wet staat.

Mijnheer Ramon, voor ons gaat het niet om bevoegdheidsfetisjisme. We kunnen er echter niet omheen dat we uit een zeer gevoelige en betwiste periode komen en dat de federaal georganiseerde ontwikkelingssamenwerking aan heel wat kritiek bloot stond. Toenmalig staatssecretaris Moreels heeft in de vorige regeerperiode al zijn energie moeten aanwenden om het puin te ruimen. U kunt ons niet kwalijk nemen dat we niet erg enthousiast zijn over de werkwijze van de federale staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking, die zeer dikwijls de algemene principes van het buitenlands beleid moet volgen. Ik betwist echter niet dat elk niveau inspanningen doet en dat er vooruitgang wordt geboekt.

Wij gaan er niet principieel van uit dat Vlaanderen het per definitie beter moet doen. We zijn al wel decennialang van mening dat zowel Vlaanderen als Wallonië dit domein met grotere betrokkenheid zullen behandelen op het moment dat ze meer verantwoordelijkheid dragen. In Vlaanderen is er een zeer groot voluntarisme. We zien dat in om het even welk internationaal contact. Men heeft een zeer groot vertrouwen in de wijze waarop Vlaanderen de zaak aanpakt. We moeten het volste vertrouwen hebben in ons beleid. We zullen meer middelen vrijmaken. Net zoals minister Anciaux ben ik niet van mening dat onze bureaus dat niet zouden

doen. Regionalisering en responsabilisering zijn begrippen die samenhoren. We zullen niet meer te maken hebben met de collusie die we wel op het Belgisch niveau zien.

Mijnheer de minister, we zitten niettemin in een moeilijke periode. U hebt eigenlijk geen administratie die u wapent met argumenten. Er is een overeenkomst afgesloten terwijl we nog niet de nodige middelen of mogelijkheden hebben. Ik begrijp dat dit een bijkomende last is voor u en uw medewerkers, want u moet soms vechten tegen de kwade trouw. De wijze waarop zo'n rapport wordt voorgesteld, is daar een uiting van. We staan aan uw kant en zullen waakzaam zijn.

We zijn tevreden met uw – politiek – antwoord, en we zullen dan ook geen motie indienen. We hopen wel dat de Vlaamse regering en de Vlaamse partijen dezelfde houding aannemen zowel hier als op het federaal niveau en dat dit, zoals overeengekomen, zal leiden tot de maximale invulling van de bevoegdheid.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik heb niet de hele discussie kunnen volgen. Toch wens ik een aantal opmerkingen te maken. Mijnheer de minister, u bent de eerste Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking. Vroeger viel die materie onder de bevoegdheid van de minister-president. Op zich is het al positief dat die materie is overgeheveld naar een minister.

U hebt ook een aantal nobele principes gelanceerd. Ik kan me daar volledig achter scharen. In plaats van ontwikkelingssamenwerking wenst u de nadruk te leggen op samenwerkingsontwikkeling. Laten we van het laagste niveau – de burger – tot het hoogste – de regering – hier iets aan doen. U hebt het ook over de responsabilisering van alle Vlaamse ministers en over sensibilisering. Enkele weken geleden is er een advertentie verschenen in de kranten waarin u iedereen oproept waardevolle projecten in te dienen teneinde ze financieel te ondersteunen.

U pleit ook voor een concentratiebeleid. Vlaanderen is een kleine stip op de wereldkaart en kan dus niet overal aanwezig zijn. Het is dan ook goed dat u zich concentreert op bepaalde landen zoals Zuid-Afrika, met de nadruk op de armste gebieden. De heer Loones en ik zijn enkele jaren geleden op bezoek geweest in Mozambique naar aanleiding van de eerste democratische verkiezingen. Het is het

Hostekint

armste land van de wereld. Het gaat nog altijd gebukt onder de gevolgen van de burgeroorlog. Er liggen nog heel wat mijnen. De federale overheid speelt trouwens een belangrijke rol in de ontminning.

U had het ook over Marokko als prioritair land. Er is een grote Marokkaanse gemeenschap aanwezig in België. Ze kan van hieruit iets doen voor het thuisland. Uw uitgangspunten zijn uitstekend. Ze moeten wel hard worden gemaakt. Voor deze uitdaging staan zowel u als uw opvolger.

U hebt gezegd dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking onder uw ministerschap is verdrievoudigd. Dat is echter nog altijd veel te weinig om de internationale doelstelling van 0,7 percent te bereiken.

De Vlaamse en federale werkgroep zitten in een cruciale periode. Er is zeker geen overeenstemming tussen de partijen. Ik ken nog altijd niet het officieel standpunt van de sp.a, want er wordt mist gespuid. Ik kan enkel een inbreng doen uit persoonlijke naam. Ik stel vast dat de houding van sp.a en Spirit diametraal tegenover elkaar staat. Deze partijen zitten zeker niet op dezelfde golfengete.

Mijnheer de minister, u zegt dat u vertrouwen hebt in de andere gewesten en gemeenschappen. Ik heb dat vertrouwen niet. U hebt de krijtlijnen geschetst : ongebonden hulp, het partnerschap van het Zuiden. We moeten niet vertrekken van onze belangen of visie, maar we moeten rekening houden met wat bij de partners leeft. Dat moet het vertrekpunt zijn. Ik maak me geen zorgen over het beleid van Vlaanderen. Ik heb ook het artikel gelezen. Wat de journalist schrijft, is niet terecht als Vlaanderen daarmee wordt gevisieerd.

De kritiek gaat wel op als het over het beleid in Wallonië gaat. De sociale en economische situatie is totaal anders dan in Vlaanderen, want het is een achtergebleven gebied. We moeten de zaken duidelijk stellen. Ik kan het weten, want ik woon in Roeselare en ga graag naar Doornik. Voorbij Kortrijk en Bellegem komt ik dan terecht in een economische woestijn. Hetzelfde geldt voor Bergen, Charleroi, enzovoort. Hopelijk blijven we in België solidair met de situatie in Wallonië. Ik vrees echter dat op het moment dat de ontwikkelingssamenwerking wordt geregionaliseerd, de middelen die worden toegeschoven aan de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest net als vroeger zullen worden besteed. Vlaanderen was niet verantwoordelijk voor

de 'witte olifanten'. De Franstaligen maken de ontwikkelingssamenwerking ondergeschikt aan de economische en sociale situatie in hun gewest en gemeenschap. Het zijn de Waalse bedrijven die de ontwikkelingssamenwerking zullen bepalen. Ik heb dan ook enige bedenkingen bij de regionalisering. Dit verklaart waarschijnlijk ook de terughoudendheid van Agalev.

De inhoud van het artikel gaat niet op voor Vlaanderen. Wel is er enige bezorgdheid over het beleid dat in Wallonië zal worden gevoerd na de uitvoering van de bijzondere wet en het Lambermontakkoord.

Voor mij is het in principe om het even wie het beleid uiteindelijk bepaalt. Of het nu Vlaanderen, België of Wallonië is, het kan me niet schelen. De voorwaarde is wel dat er een goed ontwikkelingsbeleid wordt gevoerd en dat met de middelen van zowel de gemeenten, de provincies – ook zij trekken immers middelen uit voor ontwikkelingssamenwerking -, de gemeenschappen en de gewesten de norm van 0,7 percent wordt bereikt. Mijnheer de minister, u hebt zelf de contouren vastgelegd. De samenwerking mag niet gebonden zijn, er moet coördinatie zijn en het accent moet worden gelegd op de armste landen. Eventueel kan worden samengewerkt met de andere overheden. Het federale vlak kan zich concentreren op een aantal andere landen. In elk geval moeten de krijtlijnen die u hebt uitgetekend in praktijk worden omgezet.

Mijnheer de minister, ik sta zeker niet wantrouwig tegenover uw beleid. U hebt een idealistische visie waar ik me kan achter scharen. Het probleem is wel hoe we die visie in de praktijk kunnen omzetten.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Hostekint, vanuit historisch perspectief is het niet juist dat de gebonden hulp enkel vanuit Wallonië kwam. Het is niet omdat er economische armoede is, dat daar wordt aan gedacht. Het zou wel eens kunnen dat juist omwille van de rijkdom bedrijven nog meer willen profiteren van ontwikkelingssamenwerking. Ook in Vlaanderen was er heel wat druk om precies gebonden hulp te verlenen.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, het buitenlands beleid in Vlaanderen is versnipperd. Minister Van Grembergen staat in voor het buitenlands beleid, minister Gabriëls voor buiten-

Hostekint

landse handel en u voor ontwikkelingssamenwerking. Het moet de bedoeling zijn hier één departement van te maken waarbij één minister bevoegd is voor het buitenlands beleid.

Vlaanderen voert een zeer goed buitenlands beleid. Eind mei gaat de bevoegde minister naar Kosovo om mee te werken aan het vredesproces. Nog maar zeer recent ben ik met minister Van Grembergen naar Noord-Ierland gegaan, waar hij een aantal engagementen aanging. Het buitenlands beleid van Vlaanderen is schitterend. Het is bescheiden. De huidige minister is helemaal anders dan zijn voorganger, de heer Van den Brande, die ook zijn verdienste had. De heer Van den Brande presenteerde zich in het buitenland als 'the president of Flanders'. Minister Van Grembergen heeft in Noord-Ierland vooral geluisterd. Het is op die manier dat we ons buitenlands beleid moeten voeren, ook qua ontwikkelingssamenwerking.

Ik stond vroeger zeer kritisch tegenover het Vlaams buitenlands beleid. Ik geloof steeds meer in de waarde van een eigen Vlaams beleid terzake. Het is zeer bescheiden, net zoals uw ontwikkelingsamenwerking. Het zal echter groeien. Ik ben ervan overtuigd dat er over 50 jaar geen sprake meer is van België. Ik heb gisteren de speech van prins Laurent in het Vlaams Parlement gehoord. Ik heb respect voor die man, niet voor Filip, Mathilde en degenen die daar rondhangen.

Deze commissie en het Vlaams Parlement kunnen echt iets doen inzake het buitenlands beleid van Vlaanderen. We hebben een zeer goed imago in het buitenland. Vlaanderen wordt gerespecteerd en is gekend, niet door grote campagnes of luxueuze brochures die we uitgeven in het buitenland, maar wel door het goede en efficiënte beleid dat we voeren.

Mijnheer de minister, ik wens niet bij u in het gevele te komen. Ik wil enkel zeggen dat ik vertrouwen heb in uw beleid en in dat van minister Van Grembergen. Ik heb minder vertrouwen in het beleid van minister Gabriëls. Dat valt te begrijpen : hij is een liberaal.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Ik waardeer de uitlatingen van de heer Hostekint. Ik deel echter het wantrouwen niet dat hij in verband met zijn benadering van Wallonië tentoonspreidt. Ofwel is de PS inderdaad alleen maar belust is op verdediging van interne belangen, en dan moeten we daar – op gevaar meegesleurd te worden in dezelfde spiraal – op Belgisch niveau vanaf raken en moeten we zweren bij een eigen bevoegdheid ; ofwel is daar niets van aan hebben allen belang bij de regionalisering.

Ik geloof in de laatste stelling. We hebben contacten met de penibele Noord-Franse regio's naast West-Vlaanderen. Ook tijdens die ontmoetingen, in de relaties met de PS, ervaar ik andere dingen, en ik denk dat de veralgemening onterecht is. Er lopen samenwerkingsprojecten en verbroederingsprojecten. Ik denk, integendeel, dat als de overheid de Walen zou responsabiliseren door het beleidsniveau dichter bij de kiezer te brengen, er een heel andere benadering zou zijn. Nu wordt nog te gemakkelijk, zeker in Wallonië, de schuld op het Belgisch niveau afgeschoven. Als daar wordt van afgestapt, kan terug sprake van verbroedering zijn en kan men zich niet langer achter de Belgische schoonmoeder verschuilen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.16 uur.*
